

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kahramanmaraş Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

ANTİBİYOTİK KULLANIM KONTROLÜ ve ANTİBİYOTİK PROFİLAKSİ REHBERİ

Doküman Kodu: İY.RH.01	Yayın Tarihi : 03/01/2018	Revizyon Tarihi:	Revizyon No : 00
------------------------	---------------------------	------------------	------------------

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
<i>Eczacı</i>	<i>Kalite Yönetim Direktörü</i>	<i>Başhekim</i>

DİŞHEKİMLİĞİNDE PROFİLAKTİK ANTİBİYOTİK KULLANIMI

BAKTERİYEL ENDOKARDİT RİSKİ OLAN KARDİAK DURUMLAR

Endokardit Profilaksi rejimi tavsiye edilen durumlar

Yüksek risk kategorisi

- 1-Kalp kapakçığı protezi taşıyanlar; bioprostetik ve homografit taşıyan hastalar.
- 2-Daha önce bakteriyel endokardit geçirmiş olanlar.
- 3-Kompleks kongenital kalp hastalığı olan hastalar; örneğin “single ventricle durumları ; büyük arterlerin transpozisyonu; Fallot tetralojisi” (single ventricle states, transposition of great arteries, tetralogy of Fallot)
- 4-Cerrahi olarak düzeltilmiş sistemik pulmoner dolaşım vakaları.

Orta dereceli risk kategorisi

- 1-Sıralananlar dışındaki kongenital kardiyak malformasyonlar (yukarıda ve aşağıda yazılı olanlar dışındakiler).
- 2-Edinilmiş kapakçık disfonksiyonu (örneğin romatizmal kalp hastalığı).
- 3-Hipertrofik kardiomyopati.
- 4-Kapakçık regurgitasyonlu mitral kapak prolapsi.

Endokardit Profilaksi rejimi tavsiye edilmeyen durumlar

Önemsenecek risk kategorisi (genel populyondan farkı olmayan hastalar)

- 1-İzole sekümd atrial septal defekt
- 2-Atrial septal defekt, ventrikular septal defekt veya patent duktus arteriosus nedeniyle cerrahi düzeltme operasyonu geçirmiş; ve altı aydan fazla süre residüel kalmamış olan hastalar.
- 3-Daha önce koroner arter bypass grafit operasyonu geçirmiş olanlar.
- 4-Kapakçık regurgitasyonu olmayan mitral kapakçık prolapsi ,
- 5-Fizyolojik, fonksiyonel ya da zararsız kalp hırıltısı,
- 6-Kapakçık disfonksiyonu olmayan eski Kawasaki hastaları,
- 7-Kapakçık disfonksiyonu olmayan eski romatizmal ateş (rheumatic fever) hastaları,
- 8-Kardiyak pacemaker (kalp pili) ve implante defibrilatör taşıyanlar.

DENTAL PROSEDÜRLER:

Endokardit Profilaksi Rejimi tavsiye **EDİLEN** prosedürler:

- Diş çekimi dahil bütün cerrahi girişimler.
- Detarraj, küretaj, kök düzleme, cep ölçümü dahil bütün periodontal cerrahi girişimler.
- İmplant yerleştirme, avulse dişlerin reimplantasyonu.
- Apeksötesine geçen** cerrahi veya cerrahi olmayan endodontik işlemler.
- Subgingival bölgeye fiber veya strip yerleştirilmesi.
- Ortodontik bandların ilk yerleştirilmesi (braketler için gerekli değildir).
- Intraligamenter lokal anestezi.
- Diş veya implant temizliği yapılırken kanama olabileceği düşünülüyorsa.

Endokardit Profilaksi Rejimi Tavsiye **EDİLMEYEN** prosedürler:

- Kanama olması beklenmeyen restoratif çalışmalar, dolgu, kron-köprü yapımları.
- Lokal anestezi uygulanması.
- Kanal içinde kalan endodontik çalışmalar, post yerleştirilmesi.
- Rubber dam yerleştirilmesi.
- Operasyon sonrası dikiş alınması.
- Müteharrik protez veya ortodontik aperey uygulanması.
- Ağız içi ölçü alınması, Fluor tatbiki.
- Radyografi çekilmesi, ortodontik aperey ajustesi.

Antibiyotik profilaksi rejimi, kalp rahatsızlığı yüksek ve orta dereceli risk kategorisine giren hastalarda tavsiye edilir. Bazı dental prosedürler sırasında oluşabilecek kanama göz önünde bulundurularak, her hasta için klinik değerlendirme ayrı ayrı yapılmalıdır ⁽³⁾.

Dişhekimliği uygulamaları sırasında, bakteriyel endokardit ya da metastazik enfeksiyon riski nedeniyle tavsiye edilen profilaktik antibiyotik kullanımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

HASTA	İLAÇ	DOZAJ (*)
Standart genel profilaksi (tek doz)	Amoxicillin	Erişkin: İşlemden 1 saat önce ağızdan 2,0g Çocuk: İşlemden 1 saat önce ağızdan 50mg/kg
Ağızdan ilaç alamayan hasta (tek doz)	Ampicillin	Erişkin: İşlemden 30 dakika önce, IM veya IV 2,0g Çocuk: İşlemden 30 dakika önce IM veya IV 50mg/kg
Penicillin'e allerjik hasta (tek doz)	Clindamycin Veya Cephalexin(**) veya Cefadroxil Veya Azithromycin veya Clarithromycin	Erişkin: İşlemden 1 saat önce ağızdan 600mg Çocuk: İşlemden 1 saat önce ağızdan 20mg/kg Erişkin: İşlemden 1 saat önce ağızdan 2,0g Çocuk: İşlemden 1 saat önce ağızdan 50mg/kg Erişkin: İşlemden 1 saat önce ağızdan 500mg Çocuk: İşlemden 1 saat önce ağızdan 15mg/kg
Penicillin'e allerjik ve ağızdan ilaç alamayan hasta (tek doz)	Clindamycin Veya Cefazolin(**)	Erişkin: İşlemden 30 dakika önce IV 600mg Çocuk: İşlemden 30 dakika önce IV 20mg/kg Erişkin: İşlemden 30 dakika önce IM veya IV 1,0g Çocuk: İşlemden 30 dakika önce IM veya IV 25mg/kg

*Total çocuk dozu erişkin dozunu aşmamalıdır.

**Peniciline ani-tip hipersensitivite reaksiyonu (urtiker, anjio-ödem, anafilaksi) olan kişilerde cefalosporinler kullanılmamalıdır.

***Bu program Amerikan Kalp Birliği (AHA), Amerikan Dişhekimleri Birliği (ADA) ve Amerikan Ortopedik Cerrahlar Akademisi' nin (AAOS) tavsiye ve uyarıları doğrultusunda hazırlanmıştır^(3,4).

Dental prosedürden hemen önce uygulanacak antiseptik ağız gargaraları, çalışma sırasında oluşacak bakteriyemi insidansını ve boyutunu azaltır. Prosedürden hemen önce, hastanın ağızı klorheksidin veya povidon-iodine gargara ile 30 saniye süreyle çalkatılabilir. Dirençli suşların oluşabileceği düşüncesiyle bu uygulama çok sık ve uzun süreli yapılmamalıdır.